

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 2/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť M. H., maloletej P. H. a maloletého M. H., zastúpených advokátkou JUDr. Jankou Chorvátovou, Advokátska kancelária, Antona Bernoláka 51, Žilina, vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 prvej vety, čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 3 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 47 ods. 3 a čl. 141 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 ods. 1, čl. 3 ods. 2, čl. 12 ods. 1, čl. 12 ods. 2 a čl. 16 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 8 CoE 41/2013-704 z 28. júna 2013 v spojení s uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 21 Em 2/2011-576 z 13. novembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H., maloletej P. H. a maloletého M. H. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. novembra 2013 prostredníctvom poštovej prepravy doručená sťažnosť M. H., (ďalej len „sťažovateľka 1“), maloletej P. H. (ďalej len „sťažovateľka 2“) a maloletého M. H. (ďalej len „sťažovateľ 3“), (spolu ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 prvej vety, čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 3 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 47 ods. 3 a čl. 141 ústavy a čl. 3 ods. 1, čl. 3 ods. 2, čl. 12 ods. 1, čl. 12 ods. 2 a čl. 16 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 CoE 41/2013-704 z 28. júna 2013 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 21 Em 2/2011-576 z 13. novembra 2012.

Z obsahu sťažnosti vyplýva: „Dňa 13. 11. 2012 Okresný súd v Žiline vydal uznesenie sp. zn. 21 Em 2/2011-576, ktorým uložil sťažovateľke v rade 1/ pokutu vo výške 200 EUR. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil tým, že sťažovateľka v rade 1/ ako matka maloletých detí (sťažovateľov v rade 2/ a v rade 3/) dobrovoľne neplní rozsudok Krajského súdu zo dňa 12. 4. 2012, sp. zn. 10 CoP 79/2011-846, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu v Žiline sp. zn. 13 P 62/2009 zo dňa 07. 09. 2011 vo výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi (sťažovateľmi v rade 2/ a 3/) tak, že otec má právo stretávať sa s deťmi bez prítomnosti matky trikrát v bežnom mesiaci v rozsahu dvoch hodín na ÚPSVaR Žilina v období prvých troch mesiacov nasledujúcich po právoplatnosti rozsudku. Počnúc 4. mesiacom od právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu má otec právo stretávať sa s maloletými deťmi bez prítomnosti matky každý párny týždeň v stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v sobotu a nedeľu od 9.00 hod. do 18.00 hod. Matka je povinná maloleté deti na tento styk pripraviť a mu ich odovzdať.“

Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka v rade 1/ ako matka maloletých detí dňa 17. 12. 2012 odvolanie, ktorým namietala, že toto rozhodnutie prvostupňového súdu o uložení pokuty je v príkrom rozpore s najlepšimi záujmami maloletých detí, je tu právny

a hlavne skutkový rozpor. Namietala, že aj napriek preukázaniu jej dobrovoľného podrobenia sa rozhodnutiu súdu, súd aj napriek tomu postupoval podľa § 273 ods. 1 OSP a to výlučne na základe nepravdivých tvrdení otca detí. Namietala tak nezákonnosť a nesprávnosť tohto rozhodnutia súdu pre nedostatočné zistenie skutkového stavu.

Uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 06. 2013, sp. zn. 8 CoE 41/2013-704 bolo potvrdené rozhodnutie Okresného súdu v Žiline sp. zn. 21 Em 2/2011-576 zo dňa 13. 11. 2012. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 09. 09. 2013. ...

M. H., (sťažovateľka v rade 1/) a maloleté deti P. H. a M. H. (sťažovatelia v rade 2/ a v rade 3/) podávame týmto sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vo veci porušenia nášho základného práva upraveného Ústavou Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline pod sp. zn. 8 CoE 41/2013-704 zo dňa 28. 06. 2013 v spojení s postupom Okresného súdu v Žiline zo dňa 13. 11. 2012, sp. zn. 21 Em 2/2011-576 pri rozhodovaní podľa § 273 ods. 1 OSP.

M. H., je matka maloletých detí M. H., a P. H., obe bytom u matky, ktorej boli rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 13 P 62/2009 zo dňa 07. 09. 2011 zverené do výchovy. Rozsudok Krajského súdu zo dňa 12. 4. 2012, sp. zn. 10 CoP 79/2011-846 zmenil rozsudok Okresného súdu v Žiline sp. zn. 13 P 62/2009 zo dňa 07. 09. 2011 vo výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi (sťažovateľmi v rade 2/ a 3/) tak, že otec má právo stretávať sa s deťmi bez prítomnosti matky v určený čas ako je uvedené v ods. I. Výrok súdu o úprave styku otca s deťmi o ktorý sa opiera výkon rozhodnutia súdu v konaní sp. zn. 21 Em 2/2011 je však v príkrom rozpore s právom chránenými záujmami detí, nakoľko súd nebral do úvahy denný režim detí a rovnako súd nebral do úvahy to, že deti si neustále vyžadujú matkinu prítomnosť pri stretnutí s otcom a nebral do úvahy aj to, že prítomnosť matky na stretnutiach s otcom doporučil aj kolízny opatrovník.

Na strane maloletých detí (sťažovateľov v rade 2/ a 3/) ako aj sťažovateľky v rade 1/ sa od rozhodnutia Krajského súdu zo dňa 12. 4. 2012 nič nezmenilo, pomery účastníkov konania zostali nezmenené. To, že pri tomto rozhodnutí odvolacieho súdu nebol skutkový stav veci v tom čase riadne prešetrený a boli tým porušené aj práva sťažovateľov preukazuje aj momentálne rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/250/2013-497 v konaní o rozvod rodičov maloletých detí, kde vo svojom Uznesení zo dňa 14. 06. 2013 rozhodol, že stretávanie detí s otcom má prebiehať za prítomnosti matky, čo odôvodnil tým,

že bolo zistené, že maloleté deti naďalej odmietajú stretnutia s otcom bez prítomnosti matky. Psychológovi sa nepodarilo prelomiť odmietanie otca maloletými deťmi a stretnutia nemohli prebiehať spôsobom vymedzeným v rozhodnutí poručenského súdu, (konanie vedené na Okresnom súde v Žiline pod č. 13 P 62/2009). ...

Na základe vyššie uvedeného sťažovateľa namietame nezákonný postup súdu v konaní sp. zn. 8 CoE 41/2013 v spojení s konaním sp. zn. 21 Em 2/2011 spočívajúci vtom, že v tomto konaní súd nakladal s rovnakými dôkaznými prostriedkami ako aj v konaní o rozvod manželov sp. zn. 6Co/250/2013 a v rozpätí dvoch týždňov ten istý súd dospel vo svojom rozhodovaní k diametrálne odlišným skutkovým zisteniam. Rovnako sú odôvodnenia súdov v konaní sp. zn. 8 CoE 41/2013 v spojení s konaním sp. zn. 21 Em 2/2011 v rozpore s vyššie uvedeným odôvodnením odvolacieho súdu sp. zn. 6Co/250/2013-497.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia sp. zn. 8 CoE 41/2013 je zrejmé, že odvolací súd oboznámiac sa s dôvodmi napadnutého rozhodnutia ako aj s obsahom prislúchajúceho spisového materiálu dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné a neuveril tvrdeniam matky, že styk otca deťmi sa nerealizuje bez jej zavinenia. Stotožnil sa s právnym názorom prvostupňového súdu, že práve sťažovateľka v rade 1/ si nedostatočne splnila povinnosť uloženú súdom. Tiež sa odvolací súd stotožnil s tým, že nemôže ona neuvážene rešpektovať všetky požiadavky maloletých detí na ktoré taktiež opakovane poukázala vo svojom odvolaní. Odvolací súd sa opieral o skutočnosť, že počas polročnej doby sa deti stretli s otcom len 1 krát bez prítomnosti matky, vezmúc v úvahu jednotlivé podania zachytávajúce priebeh neuskutočnených stretnutí. Rovnako pri svojom rozhodovaní súd prihliadal na predloženú korešpondenciu otcom detí.

Avšak počas polročnej doby na ktorú poukazuje odvolací súd sa stretávanie neuskutočnilo v mesiacoch máj a jún 2012, nakoľko ÚPSVaR v Žiline v zmysle rozsudku Krajského súdu zo dňa 12. 4. 2012, sp. zn. 10 CoP 79/2011-846 neurčil termín stretávania sa na ÚPSVaR. V tomto čase dvoch mesiacov, keď nebolo určené stretávanie sa otca s maloletými deťmi (sťažovateľov v rade 2/ a 3/), otec detí nijakým spôsobom nekontaktoval sťažovateľku v rade 1/, či maloleté deti so záujmom o stretnutie s maloletými deťmi.

Stretnutia sa následne uskutočňovali na ÚPSVaR v Žiline, kde sťažovateľka v rade 1/ zabezpečila účasť detí na stretnutí tým, že maloleté deti doviedla v určenú hodinu a deň

na ÚPSVaR v Žiline od mesiaca august 2012 do novembra 2012. Na základe správ od kolízneho opatrovníka (v spise súdu) sa ani psychológovi ÚPSVaR v Žiline nepodarilo deti primäť k tomu aby stretnutia prebiehali bez prítomnosti matky. Posledné stretnutie v novembri 2012 sa neuskutočnilo, nakoľko keď deti odmietali vojsť do miestnosti s otcom samé bez matky a tú ťahali smerom od otca a psychológa domov, otec detí sa vyjadril v tom zmysle, že nemá zmysel pokračovať v stretnutí.

Sťažovatelia v rade 2/ a v rade 3/ namietajú nezákonný postup súdu spočívajúci v tom, že súd nebral do úvahy ich vôľu stretávať sa s otcom za prítomnosti matky, čím sú im uberané práva, ktoré im zaručuje Dohovor o právach dieťaťa a následne tým sťažovateľke v rade 1/ ako ich matke, ktorá rešpektovala nielen rozhodnutie súdu, ale aj ich najlepšie záujmy, nezákonne uložil pokutu. ...

Naproti tomu prvostupňový súd vo svojom odôvodnení rozhodnutia vyjadruje, že v tomto štádiu vývinu detí nemožno nechávať iba na posúdenie či náladu detí, čo ony chcú a čo nie. V danom prípade, aj vzhľadom na nízky vek maloletých detí matka nemôže neuvážene rešpektovať všetky požiadavky detí, ale ako matka musí vystupovať autoritatívne a svojim konaním viesť deti k tomu, aby sa stretli s otcom.

Z tohto vyjadrenia súdu vyplýva, že súd nebral do úvahy názor a požiadavky maloletých detí ako im to zaručuje Dohovor o právach dieťaťa a Ústava SR, dokonca sťažovateľku v rade 1/, ktorá vo svojich podaniach smerom k súdu vyjadrila, že použila všetky možné prostriedky v súlade správami detí, aby ich primäla k tomu, aby sa ony dobrovoľne podrobili súdnemu rozhodnutiu, súd vyzýva ku konaniu, ktoré by bolo v rozpore s právom chránenými záujmami detí upravenými v Dohovore o právach dieťaťa. Rovnako aj z tohto vyjadrenia vyplýva, že súd nemal preukázané, že by sťažovateľka v rade 1/ dobrovoľne neplnila rozhodnutie súdu, a aj napriek tomu pristúpil k postupu podľa § 273 ods. 1 OSP. ...

Sťažovatelia v rade 1/ v rade 2/ i v rade 3/ majú za to, že vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, bez predchádzajúceho riadneho zistenia skutkového stavu veci a opierajúc sa hlavne o nepravdivé tvrdenia otca detí, došlo zo strany súdu v napadnutých rozhodnutiach k porušeniu základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na rovnaké postavenie účastníkov súdneho

konania vyplývajúce z čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a na nestranný a nezávislý súd podľa čl. 141 Ústavy Slovenskej republiky. ...

Rozhodnutie Krajského súdu v spojení s rozhodnutím prvostupňového súdu je v príkrom rozpore s najlepšími záujmami maloletých (sťažovateľov v rade 2/ a 3/), v rozpore s právom chránenými záujmami ich matky (sťažovateľky v rade 1/), nakoľko ani jeden zo súdov nebral do úvahy predložené dôkazy, ktoré jasne nasvedčovali aký je postoj a vôľa detí a to, že sťažovateľka v rade 1/ dobrovoľne plní rozhodnutie súdu v rozsahu akom jej to dovoľia samotné deti. Keďže tieto skutočnosti súd nezohľadnil a ani jeden zo súdov relevantne neskúmal a nezisťoval názor maloletých detí, ktorých sa citované konanie týka (prostredníctvom znaleckého dokazovania navrhovaného aj kolíznym opatrovníkom), boli tým porušené práva dieťaťa a právom chránené záujmy maloletých detí (vyplýva z nálezu Ústavného súdu III. ÚS 454/2011 z 13. 12. 2011) a tiež boli porušené aj práva matky v spojení s ochranou najlepších záujmov maloletých detí.“

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd rozhodol, že:

„1. Právo sťažovateľov v rade 1/, v rade 2/ a v rade 3/ na rovnosť pred zákonom, upravené v čl. 12 ods. 1 prvá veta, čl. 12 ods. 2 a čl. 13 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 06. 2013, sp. zn. 8 CoE 41/2013-704 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu v Žiline zo dňa 13. 11. 2012, sp. zn. 21 Em 2/2011-576 bolo porušené.

2. Právo sťažovateľov v rade 1/, v rade 2/ a v rade 3/ na spravodlivé súdne konanie, upravené v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 06. 2013, sp. zn. 8 CoE 41/2013-704 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu v Žiline zo dňa 13. 11. 2012, sp. zn. 21 Em 2/2011-576 bolo porušené.

3. Právo sťažovateľov v rade 1/, v rade 2/ a v rade 3/ na rovnaké postavenie účastníkov súdneho konania, upravené v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 06. 2013, sp. zn. 8 CoE 41/2013-704 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu v Žiline zo dňa 13. 11. 2012, sp. zn. 21 Em 2/2011-576 bolo porušené.

4. Právo sťažovateľov v rade 1/, v rade 2/ a v rade 3/ na neustranný a nezávislý súd, upravené v čl. 141 Ústavy Slovenskej republiky, postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 06. 2013, sp. zn. 8 CoE 41/2013-704 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu v Žiline zo dňa 13. 11. 2012, sp. zn. 21 Em 2/2011-576 bolo porušené.

5. Právo sťažovateľov v rade 2/ a v rade 3/ na zohľadnenie záujmu dieťaťa pri činnosti súdu podľa čl. 3 ods. 1 a právo na ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre blaho dieťaťa podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 06. 2013, sp. zn. 8 CoE 41/2013-704 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu v Žiline zo dňa 13. 11. 2012, sp. zn. 21 Em 2/2011-576 bolo porušené.

6. Právo sťažovateľov v rade 2/ a v rade 3/ formulovať vlastné názory a byť vypočutý v súdnom konaní podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 06. 2013, sp. zn. 8 CoE 41/2013-704 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu v Žiline zo dňa 13. 11. 2012, sp. zn. 21 Em 2/2011-576 bolo porušené.

7. Právo sťažovateľov v rade 2/ a v rade 3/ na zákonnú ochranu proti svojvoľnému zasahovaniu do svojho súkromného života podľa čl. 16 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 06. 2013, sp. zn. 8 CoE 41/2013-704 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu v Žiline zo dňa 13. 11. 2012, sp. zn. 21 Em 2/2011-576 bolo porušené.

8. Rozhodnutie Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 06. 2013, sp. zn. 8 CoE 41/2013-704 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu v Žiline zo dňa 13. 11. 2012, sp. zn. 21 Em 2/2011-576 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

9. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 275,94 €... v lehote do 15 dní odo dňa vydania nálezu, nadväzne na § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu by bolo možné hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia za porušovateľa označujú aj okresný súd a namietajú jeho postup a uznesenie, avšak v petite sťažnosti za porušovateľa označujú len krajský súd a namietajú jeho postup a uznesenie v spojení s uznesením okresného súdu. S ohľadom na to, že ústavný súd je viazaný petitom sťažnosti, považuje označenie okresného súdu ako porušovateľa, ako aj namietanie jeho postupu a uznesenia len za súčasť odôvodnenia sťažnosti.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 12 ods. 1 prvej vety ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 13 ods. 3 ústavy zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky.

Podľa čl. 141 ods. 1 ústavy v Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy.

Podľa čl. 141 ods. 2 ústavy súdnictvo sa vykonáva na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov.

Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú zabezpečiť dieťaťu takú ochranu a starostlivosť, aká je nevyhnutná pre jeho blaho, pričom berú ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za neho zodpovedných, a robia pre to všetky potrebné zákonodarné a správne opatrenia.

Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

Podľa čl. 16 Dohovoru o právach dieťaťa 1. Žiadne dieťa nesmie byť vystavené svojvoľnému zasahovaniu do svojho súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie ani nezákonným útokom na svoju česť a povesť. 2. Dieťa má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov, ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietané uznesenie krajského súdu.

Ústavný súd po preskúmaní uznesenia krajského súdu argumentáciu sťažovateľov nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované uznesenie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

Jedným z ťažiskových argumentov sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov o nesprávnosti už výroku o úprave styku otca so sťažovateľkou 2 a sťažovateľom 3, tzn. právoplatný a vykonateľný výrok súdu v základom konaní, o ktorý sa opieral okresný súd. Na tomto

mieste ústavný súd uvádza, že z dôvodu nedostatku právomoci nepreskúmava vecnú správnosť výroku o úprave styku otca so sťažovateľkou 2 a sťažovateľom 3.

K sťažovateľmi namietanému porušeniu čl. 46, čl. 47 ods. 3 a čl. 141 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02) do obsahu základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Ústavný súd aj na tomto mieste pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (m. m. I. ÚS 241/07). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú. Článok 6 ods. 1 dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri zamietnutí odvolania

môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999).

Európsky súd pre ľudské práva v inom rozhodnutí tiež zaujal stanovisko, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (rozsudok ESĽP vo veci Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, Annuaire, č. 303-B).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia vytýkali krajskému súdu, že sa stotožnil s názorom okresného súdu, že si sťažovateľka 1 nedostatočne plnila povinnosť uloženú súdom, a teda nepodrobila sa výkonu rozhodnutiu. Ďalej sa podľa názoru sťažovateľov krajský súd nesprávne stotožnil s názorom okresného súdu v tom, že sťažovateľka 1 nemôže neuvážene rešpektovať všetky požiadavky maloletých detí, t. j. sťažovateľky 2 a sťažovateľa 3, súvisiace s odmietavým postojom k styku s otcom podľa vykonateľného rozhodnutia súdu vydaného v základnom konaní. Ďalej namietali nedostatočné zistenie skutkového stavu opierajúce sa o „*nepravdivé tvrdenia otca detí*“ a nezistenie názoru sťažovateľky 2 a sťažovateľa 3.

Krajský súd v namietanom uznesení uviedol: „*Oboznámiac sa s dôvodmi napadnutého rozhodnutia ako aj s obsahom prislúchajúceho spisového materiálu, odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie matky detí nie je dôvodné. Za stavu kedy od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol upravený styk otca s mal. deťmi t. j. od 26. 06. 2012 do vydania napadnutého rozhodnutia uplynula doba 5 mesiacov, počas ktorej sa otec preukázateľne stretol s mal. deťmi bez prítomnosti matky len 1 krát, ani odvolací súd neuveril tvrdeniam matky detí, že styk otca s deťmi sa nerealizuje bez jej zavinenia. Rozsudkom krajského súdu č. k. 10CoP/71/2011-846 zo dňa 12. 04. 2012 bola matke detí jednoznačne uložená povinnosť zabezpečiť účasť mal. detí na jednotlivých stretnutiach. V tomto smere preto možno len súhlasiť s právnym názorom prvostupňového súdu, že je to matka, ktorá si nedostatočne splnila povinnosť uloženú jej súdom. Tiež sa odvolací súd stotožnil aj s tým, že táto nemôže neuvážene rešpektovať všetky požiadavky mal. detí na ktoré taktiež opakovane poukázala vo svojom odvolaní. Z vyššie uvedeného*

vyplýva, že už len na samotnú skutočnosť, že počas polročnej doby sa deti stretli s otcom len 1 krát bez prítomnosti matky, odvolací súd považoval za tak závažnú, vezmúc v úvahu aj jednotlivé podania zachytávajúce priebeh neuskutočnených stretnutí preto, aby bol naplnený zákonný dôvod pre uloženie pokuty v sume 200,- Eur v zmysle ust. § 273 ods. 1 O. s. p. Navyše z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že ani po vydaní rozhodnutia okresného súdu sa neuskutočňujú žiadne stretnutie otca s maloletými, čo vyplýva z ním predloženej korešpondencie. Aj na uvedenú skutočnosť odvolací súd pri svojom rozhodovaní prihliadol. V prvom rade je to matka detí, ktorá si musí uvedomiť, že pokiaľ nebol otec detí obmedzený resp. pozbavený svojich rodičovských práv, styk s deťmi mu musí umožniť v zmysle právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Keďže v preskúmanom rozhodnutí odvolací súd nezistil žiadne pochybenia, ako vecne správne ho podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.“

Ústavný súd konštatuje, že preskúmanie uznesenia krajského súdu vydaného vo vykonávacom konaní ústavným súdom nepreukázalo, že by boli porušené garancie a záruky poskytnuté ústavou a medzinárodnou zmluvou pre spravodlivý proces. Preskúmané uznesenie krajského súdu považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľné v súlade s obsahom a zmyslom právnej úpravy výkonu rozhodnutí týkajúcich sa úpravy styku s maloletými deťmi, pričom ani v postupe krajského súdu nebadáť kolíziu so základným právom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

K porušeniu ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu, resp. analogického práva na spravodlivé súdne konanie podľa dohovoru by mohlo dôjsť rozhodnutím všeobecného súdu nielen tým, ak by tento fakticky odňal možnosť komukoľvek domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde (I. ÚS 8/01), ale aj tým, ak by tento súd rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (I. ÚS 241/07), alebo vtedy, ak by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil žiadnu z týchto a ani inú neuvedenú skutočnosť, na základe ktorej by mohol konštatovať, že napadnutým uznesením

krajského súdu boli porušené základné práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 141 ústavy a čl. 6 dohovoru. Ústavný súd rovnako uvádza, že sťažovateľmi namietaný čl. 141 ústavy neupravuje žiadne konkrétne základné práva, resp. iné individuálne práva, o porušení ktorých ústavný súd rozhoduje v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K sťažovateľkou 2 a sťažovateľom 3 namietanému porušeniu čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 1 a ods. 2 a čl. 16 Dohovoru o právach dieťaťa

Z okolností, ktoré sťažovatelia uviedli vo svojej sťažnosti, nevyplýva ani porušenie týchto hmotných práv, pretože medzi nimi absentuje príčinná súvislosť.

Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a ani čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu už uvedených práv sťažovateľky 2 a sťažovateľa 3 zakotvených v Dohovore o právach dieťaťa.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoj názor vyslovený v uznesení č. k. I. ÚS 538/2012-19 zo 6. júna 2012, podľa ktorého názor maloletých sťažovateľov, v tomto prípade sťažovateľky 2 a sťažovateľa 3, a ich záujem mal primárne skúmať súd, ktorý rozhoduje o exekučnom titule, a nie súd, ktorý rozhoduje iba o výkone už vykonateľného rozhodnutia. Ak názor a záujem detí nebol súdom zisťovaný, je potrebné, aby tieto okolnosti namietala sťažovateľka 1 v konaní, v ktorom bol exekučný titul vydaný. Pokiaľ príslušný súd názor maloletých detí nezistí a neprihliadne na ich záujem, v takomto prípade by bolo možné uvažovať o prípadnom porušení práv sťažovateľky 2 a sťažovateľa 3 zaručených Dohovorom o právach dieťaťa.

Ústavný súd v závere poznamenáva, že skutkové okolnosti uvádzané sťažovateľmi v sťažnosti boli správne predmetom skúmania v novom základnom konaní, výsledkom

ktorého je uznesenie krajského súdu č. k. 6 Co 250/2013-497 zo 16. júna 2013, momentom vykonateľnosti ktorého odpadla povinnosť sťažovateľov podrobovať sa predchádzajúcemu vykonateľnému rozhodnutiu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Ustanovenia čl. 12 až čl. 13 ústavy majú charakter základných (ústavných) princípov, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy, a preto sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ak ústavný súd dospel k záveru, že v posudzovaných prípadoch neboli porušené sťažovateľmi označené základné práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia čl. 12 až čl. 13 ústavy (m. m. IV. ÚS 119/07). Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol aj tieto časti sťažnosti sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre ich zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľov v celom rozsahu sa ústavný súd ich ďalšími nárokmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2014